

Mötesanteckningar samråd nationella minoriteter

Mötesdatum: 12 september 2023

Tid: Kl. 10.00-15:15

Plats: Centralhuset konferens, Göteborg.

Deltagande organisationer:

Club2000

Göteborgs sverigefinska unga (deltog fram till lunch)

Judiska församlingen i Göteborg

Kulturgruppen för Resandefolket

Samarbetsorgan i Borås

Sameföreningen Göteborg

Sverigefinska riksförbundet Västra Götalands distrikt (deltog till kl. 14.15)

Trajosko Drom

Förhindrade organisationer:

Judiska föreningen i Borås

Övriga deltagare:

Erik Mägi, ledamot beredningen för mänskliga rättigheter

Helen Andersson, ledamot beredningen för mänskliga rättigheter

Soraya Zarza Lundberg, ledamot beredningen för mänskliga rättigheter

Conny Brännberg, ledamot kulturnämnden

Oliver Widén, ledamot kulturnämnden

Ed Kahrs, vice ordförande styrelsen för kulturutveckling

Susanne Sillberg Ligander, ledamot styrelsen för kulturutveckling

Vania Timback, regionutvecklare, förvaltningen för kulturutveckling

Katti Hoflin, kulturchef VGR (punkt 6)

Ann Hansson, utvecklare, Länsstyrelsen i Västra Götaland

Elin Strand, utvecklare, Länsstyrelsen i Västra Götaland

Emma Broberg, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen

1.	<p><u>Välkomna!</u> Mötets ordförande Erik Mägi hälsade alla välkomna till dagens möte.</p>
2.	<p><u>Godkännande av dagordningen samt anmälan av eventuella övriga frågor</u> Dagordningen godkändes. Samarbetsorganet i Borås anmälde två stycken övriga frågor, vilka kom att behandlas under punkt 4.</p>
3.	<p><u>Presentationsrunda</u> Vi fick en runda med presentation av samtliga deltagare. Kort information gavs om deltagande organisationers verksamhet och deltagande i samråd.</p>
4.	<p><u>Återkoppling på frågor från föregående möte 26 maj</u> Återkoppling gavs på frågor från föregående samrådsmöte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Fördelning av verksamhetsstöd mänskliga rättigheter</u> Verksamhetsstöd, tillsammans med andra ekonomiska stöd till nationella minoriteter, hanteras under nuvarande mandatperiod av VGR:s kulturnämnd. Kulturchef Katti Hoflin kommer delta på punkt 6 på dagens möte för dialog om ekonomiskt stöd. • <u>Arvodering till enbart en representant per förening</u> Det finns 12 platser i beredningens samråd och utrymme för ersättning för deltagande till 12 representanter per möte i dess budget. Med 9 organisationer och möjligen fler framöver i samråd nationella minoriteter finns inte utrymme att dela ut ersättningen till två representanter per organisation ifall fler än sex organisationer deltar. Samma regelverk gäller nu som under tidigare mandatperiod även om det kan ha tillämpats så att ersättning gavs till fler än en representant per organisation, dock maximalt 12. Samma regler gäller för beredningens samtliga fem samråd. • <u>VGR:s användning av statsbidraget för 2022</u> Diskussioner fördes i samrådet 2022 om att använda 2022 års statsbidrag till kurs om digitalisering till äldre

personer via Axevalla folkhögskola. På grund av personalbyte på Axevalla folkhögskola stannade satsningen av. För 2022 användes statsbidraget därför till merkostnader i enlighet med lagens skrivelser. Synpunkter lämnades om att dialog behöver ske mellan VGR och den sverigefinska minoriteten om användningen av statsbidraget. Framöver är det önskvärt om ett antal förslag tas fram i dialogen, för att minska sårbarheten om ett förslag av olika anledningar inte kan genomföras. Förslaget om IT-kurs till äldre är fortfarande aktuellt. VGR:s kulturnämnd hanterar användningen av statsbidraget och tar med sig synpunkterna.

VGR:s åiterrapportering av statsbidraget 2022 bifogas mötesanteckningarna.

- Broschyrer på finska på Södra Älvsborgs Sjukhus
Information finns på SÄS på många olika språk men inte finska. Samarbetsorganet i Borås har fått bekosta broschyrer på finska i egen regi. Hållbarhetsavdelningen har pågående dialog med SÄS som har inlett undersökning av frågan. Återkoppling sker till samrådet i höst.

- Samrådets färdplan 2019-2022 – återkoppling på insatser och aktiviteter

Samrådet har i utskicket av kallelsen till dagens möte fått med sammanställning över återkoppling på färdplanen.

Synpunkter lyftes om att den utbildning som togs fram 2022 av förvaltningen för kulturutveckling behöver spridas till hela VGR, ej enbart inom den egna förvaltningen.

Bamses Må bra-tidning med pussel och rättighetskassar behöver spridas mer.

Synpunkt lämnades också om att många insatser och aktiviteter har gjorts, men är det rätt saker som har gjorts? Hur märks insatserna i de nationella minoriteternas vardag?

Mötets ordförande sammanfattade punkten med att vi tar med oss det här underlaget in till nästa punkt, som handlar om färdplan för 2023-2026.

De power point bilder som visades under punkten bifogas mötesanteckningarna.

5.	<p><u>Färdplan för samråd nationella minoriteter 2023-2026</u></p> <p>Samtliga samråd ska enligt arbetsformerna för samrådsarbetet ta fram färdplan för perioden, som syftar till att ge riktning för samrådets arbete under mandatperioden. Samråd nationella minoriteter påbörjar idag arbetet med färdplanen. Färdplanen är tänkt att vara ett levande dokument och vi kommer återkomma till den på kommande möten.</p> <p>Samrådet workshoppade i tre mindre grupper om inspel till färdplan för perioden 2023-2026. Därefter delade grupperna med sig av sitt samtal i helgrupp. Nedan följer sammanställning av det som grupperna antecknade:</p> <p><u>Vilka områden ser vi som angelägna att fokusera på 2023-2026?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbildning av politiker och tjänstepersoner • Överlämning av information/kunskap mellan kommuner, länsstyrelsen, region, samråd • Informera på regionfullmäktige om samråd nationella minoriteter • Öka kunskapen om de nationella minoriteterna • Utbilda personer som faktiskt träffar någon som tillhör en nationell minoritet i att nationella minoritets-lagstiftningen finns och är en rättighetslag och vad det innebär (till exempel vårdpersonal) samt ge kunskap om de olika nationella minoriteterna. • Anpassa översättning i broschyrer, exempelvis broschyrer i videoformat i talspråk för romer. Broschyrer kan vara översatta men även kompletterade med en QR-kod som leder till en video • För sverigefinnar är den överrepresenterade gruppen i minoriteten 60 + och har mest kontakt med vården. Många har tappat det svenska språket. Vi vill öka förståelsen hos vården om det här. • Information till staten att föreningar finns. Till exempel att vårdpersonal kan ge ut information. • Utbildningsformat som ska finnas tillgängligt som även uppdateras. Viktigt att det finns med när ny personal tillträder. • Sjukvårdsupplysning, det ska finnas kanaler som kan koppla till en tolk. • Kultur är viktigt, ta hänsyn till det och se till att det händer.
----	--

- Kommunikation är mycket viktigt.
- Tillgång till språk, lära och upprätthålla till exempel äldrevård
- Barnets rättigheter inom nationella minoriteter
- Synlighet i hela VGR
- Att unga vuxna + vuxna kan behålla sin kultur, inte assimilering som enbart svenskar
- Kulturutbud för allmänheten
- Utbildning för att öka kunskapen om nationella minoriteter och lagstiftningen
- Positivt framhävande av nationella minoriteter till exempel på sjukhus (jämför samernas gobeläng), så att man känner att man vill vara sverigefinne, rom etcetera.
- Samordning personal, språkkunniga till exempel på äldreboende (behöver förhålla sig till fackliga frågor + nya platser)
- Kulturförvaltningen: Regionen behöver inte lösa allt själva. Skapa långsiktiga arenor för nationella minoriteter. Hur kan vi nå de nationella minoriteterna? Vilka platser känner folk sig välkomna till? (till exempel inte operan) Samarbete mellan civilsamhället och kommunerna
- Folkhögskolorna: Utbildningar ges bara på svenska. Det har funnits finskspråkiga utbildningar tidigare men inte längre på grund av för få sökande. Vad behövs det för nytta för att nå deltagare? Tillgänglighet på olika orter/digitalt? Uppmuntra alla att ta plats, motsäga minoritetsstress
- Se till att ha med olika språk till exempel inom barnomsorg trots att det kanske bara handlar om ett barn. Lär alla barnen lite av de närvarande språken.
- Inte bara fokus på Göteborgsområdet, behövs arbete i hela länet
- Kommunikation, spridning och att nå ut är centralt för alla frågorna
- Få plats, inte behöva ta plats
- Tydliggörande vem som gör vad
- Folkbibliotek som arena
- Familjestöd (jämför Jönköping). Ambassadörer + MR
- Hitta plattformar för äldre som en del i det suicidpreventiva arbetet
- Emancipation, att mitt barn vill säga "jag är rom". Förebilder!

	<ul style="list-style-type: none"> • Fler öppna dörrar i VGR till exempel i att söka ekonomiskt stöd • Komma ihåg nationella minoritetsperspektivet vid Agenda 2030. Hitta ambassadörer • Fråga även de nationella minoriteter som befinner sig utanför samrådet • Tjänstepersoner i kontakt med nationella minoriteter ska ha kunskap om lagstiftningen • Nätverka i alla sammanhang, till exempel MR-dagarna <p>Mötets ordförande sammanfattade punkten med att samrådet behöver mer tid till att fortsätta diskussionen om färdplanen på nästa möte.</p>
6.	<p><u>VGR:s ekonomiska stöd till nationella minoriteter</u> Kulturchef Katti Hoflin informerade om pågående stöd till nationella minoriteter, bland annat verksamhetsstöd kultur, verksamhetsstöd mänskliga rättigheter, utvecklingsprojekt och delegeringsbeslut. Punkten innehöll också information om andra typer av stödinsatser som finns inom kulturnämnden exempelvis till läsfrämjande, stöd till professionella utövare som stipendier med mera.</p> <p>Katti ställde frågan till samrådet om hur hon och hennes medarbetare kan göra för att fler av de nationella minoriteterna kan ta del av de ekonomiska stöd som finns?</p> <p><u>Följande synpunkter lyftes i den efterföljande diskussionen:</u> Föreningar för romer och resandefolk lyser med sin frånvaro när det gäller föreningar som får stöd i dagsläget. Det här kan bero på många stängda dörrar för att göra ansökningar, som svårigheter att sätta sig in i regelverket, att funktionsvariation som ADHD kan vara tabulagt inom minoriteter etcetera. Det skulle behöva vara riktade utlysningar till målgruppen, läggs det tillsammans med andra inriktningar, exempelvis funktionshinder, så missas gruppen romer och resandefolk. De nationella minoriteterna måste sättas först.</p> <p>Av de föreningar som har stöd idag är det mycket Göteborgsfokus. Viktigt att sprida över hela Västra Götaland.</p>

	<p>De sverigefinska organisationer som 2023-2025 har verksamhetsstöd mänskliga rättigheter, utgörs till stor del av föreningar med äldre personer som målgrupp. Föreningar som lyfter barns/ungas rättigheter saknas trots att den gruppen lyfts stort i den nationella minoritetspolitiken. Hur sker kommunikationen om dessa stöd? Svar ges om att information bland annat sker via informationstillfälle tillsammans med länsstyrelsen, i samråden och i kommunikation till de som tidigare har fått stöd. Katti lyfter att VGR här kan behöva hjälp från samrådet i att vara mer träffsäkra i kommunikationen.</p> <p>Viktigt att samrådet får information om de tillfällen när information om utlysning ges. Också viktigt att informationstillfällen läggs på tidpunkt som inte krockar med arbete, hämtning på förskola etcetera.</p> <p>Katti är ansvarig för den regionala utvecklingsstrategins kraftsamling för fullföljda studier. Finns det inspel där om nationella minoriteters rättigheter så tar Katti gärna emot det.</p> <p>När nästa omgång av verksamhetsstödet tar vid, efter 2025, kommer pottorna att ändras då? Katti svarar att historiskt har VGR räknat upp sina stöd med ca 2 procent, men det är oklart nu hur det kommer att ske framöver. Stödformerna ses däremot nu över och öppning finns därför att pottorna kan omfördelas om behov och motivering finns av det. Det ska också bli enklare med en väg in i VGR kopplat till ekonomiska stöd.</p> <p>Katti lyfte också att studieförbund i länet har i uppdrag av kultur nämnden att rusta civilsamhället i att göra ansökningar av ekonomiska stöd. Ser samrådet att mer skulle behövas där, så tar Katti gärna emot dessa synpunkter.</p> <p><i>De power point bilder som visades under punkten bifogas mötesanteckningarna.</i></p>
7.	<p><u>Kulturhus nationella minoriteter</u> Studieförbundet Vuxenskolan informerade om idén om ett gemensamt kulturhus för de fem nationella minoriteterna. Kartläggning har gjorts med slutsatsen att det saknas arena för kultur och språk för de nationella minoriteterna, samt mötesplats där de nationella</p>

	<p>minoriteterna och majoritetssamhället kan mötas. Information gavs också om Studieförbundet Vuxenskolans verksamhet samt aktuella cirklar, vilka samrådets föreningar gärna får sprida information om.</p> <p>Göteborgs sverigefinska unga var tvungna att avvika i samband med lunchen på dagens möte, men har lämnat in skriftlig synpunkt om förslaget. Emma gav muntlig information om föreningens synpunkter som kan sammanfattas med att föreningen är positiv till ett gemensamt kulturhus.</p> <p><i>De power point bilder som visades under punkten bifogas mötesanteckningarna.</i></p>
<p>8.</p>	<p><u>Information från Länsstyrelsen</u></p> <p>Ann Hansson och Elin Strand från Länsstyrelsen Västra Götaland informerade om myndighetens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter. Länsstyrelsens regleringsbrev för 2023 visar hur uppdraget kring redovisning av efterlevnaden av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ser för Länsstyrelsen i Stockholms län respektive för samtliga länsstyrelser i landet.</p> <p>Prioriterade frågor för länsstyrelsen i dagsläget är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Civilt förvar • Demokrati • Grön omställning <p>I de prioriterade områdena är det viktigt att lyfta in de nationella minoriteternas perspektiv.</p> <p><i>De power point bilder som visades under punkten bifogas mötesanteckningarna.</i></p>
<p>9.</p>	<p><u>Övriga frågor</u></p> <p>Dagens möte har haft lite för många punkter på dagordningen. Viktigt att det finns tid för samtal på mötena. Det kan också vara bra att underlag inför punkter på dagordningen sänds med kallelsen, så att man kan sätta sig in i frågorna lite mer inför mötet. Då sparas också lite mer tid på själva mötet.</p> <p>Samrådets färdplan behöver kompletteras med information om vilken aktör i VGR som äger den aktuella frågan.</p>

	<p>Det kan vara bra att dela kontaktuppgifter mellan samrådets deltagare, för att information ska kunna spridas mellan deltagarna. Emma kommenterar att var och en behöver ge sitt godkännande till det här enligt dataskyddsförordningen GDPR. I samband med utskick av mötesanteckningarna från dagens möte tar Emma därför med den här frågan och så får var och en återkoppla till Emma med om man vill dela uppgifter eller inte.</p> <p>Frågor som önskas svar på är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur rättighetsstärkande har VGR varit för de nationella minoriteterna under de fyra åren? - Hur många politiker och tjänstepersoner har utbildats under förra mandatperioden? - Vad har gjort för att barn/unga särskilt ska främjas? Öronmärkta pengar behövs för att synliggöra medel till barn/unga. - Det vore också bra med löpande informationsbrev till de nationella minoriteterna och till politiker/verksamheter i VGR om aktuellt inom området.
<p>10.</p>	<p><u>Finns det frågor från dagens möte som samrådet önskar sända vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet?</u> Ingen fråga sändes vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via dess presidium.</p>
<p>11.</p>	<p><u>Nästa möte 14 december:</u> Nästa samrådsmöte sker den 14 december kl. 13-16, även det här mötet kommer att hållas på Centralhuset konferens.</p> <p>Följande förslag lyftes för punkter till kommande möte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med färdplanen • Dialog med kommunikationsdirektören om uppdraget för samordad tillgänglig, begriplig och inkluderande information. • Fördjupning i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk • Länsstyrelsen lyfte att plattformen KESKI har erbjudit sig att komma och berätta om verksamheten

	<ul style="list-style-type: none"> • Återkoppling på VGR:s arbete med utbildningsinsatser • Emma lyfter att VGR:s avdelning för regional samhällsplanering har ställt en fråga till samtliga fem samråd om dialog önskas kring trafikförsörjningsprogrammet. Trafikförsörjningsprogrammet är det viktigaste dokumentet för utvecklingen av kollektivtrafiken. Här beskrivs hur kollektivtrafiken ska utvecklas och vart fokus på satsningar ska ligga. Revidering pågår för närvarande av programmet. Samrådet är positiva till dialog om programmet.
12.	<p><u>Utcheckning</u> Vi gick en runda med deltagarnas tankar om mötet. Sammanfattningsvis lyftes följande: Dynamiskt möte med högt i tak, lite för många punkter på dagordningen, ordföranden ledde mötet bra, vissa frågor upprepas men det blir få svar, finns en enorm kraft i samrådet, dagens möte bådär gott inför framtiden.</p>
13.	<p><u>Mötets avslutning</u> Mötets ordförande Erik Mägi förklarade tackade alla deltagare för ett givande möte och förklarade mötet avslutat.</p>

Antecknat av,

Emma Broberg

Västra Götalandsregionen, hållbarhetsavdelningen

Epost: emma.broberg@vgregion.se

Telefonnummer: 076-809 19 54